

אדוף מגן במילחמה המילחמה החמישית

ואת ריגשותיו המעורבים על שהועלה ב־דרגה עקב נפילתו של אלברט. לא אנחנו פתחנו במילחמה — ולא אנחנו רצינו בה, כתב. אך אין לנו ברירה. לא — לא בצורה זו רציתי לקבל את דרגת האלוף.

והוא המיכתב העצוב ביותר שקיבלתי בימיחיי. סיפרה לי אשתו של קלמן. רינה. כשקיבלתי את המיכתב, בכיתי. המילחמה השביעית נכבדים. קלמן מגן עמד לקבל את דרגת האלוף שלו בטכס מיוחד, שנקבע לשיבוע באוקטובר. מועד הטכס נקבע שבועות אחדים עוד קודם פרוץ מילחמת יום הכיפורים, ובאותו מעמד עמד הרמטכ"ל דויד אלעזר להכריז ריש"מית על קלמן מגן, כחופש־מקומו של ה־אלוף אברהם מנדלר בתפקיד מפקד הגיי־סות המשוריינים בסיני.

אך ה־6 באוקטובר, יום קודם הטכס המיועד, מצא את קלמן מגן ואת הטני־קיסטים שלו בגיזרה הצפונית בסיני, כשי הם ננסים יהדותי את הארמייה השלישית. בשבוע הראשון של המילחמה מונה קלמן מגן למפקד גיזרת בלוח. כוחותיו היו מן הראשונים שגעו דרומה, והתקדמו למול הגשר שגיבנה מעל לתעלה.

ב־16 באוקטובר חצה הוא, עם חייליו, את הגשר — לתוך אפריקה. במהומת המילחמה וברעם הקרבות ניס־כחו כל הטכסים והמעמדים החגיגיים ש־נקבעו על־ידי צה"ל קודם־לכן. קלמן מגן — שזו היתה מילחמתו החמישית במיספר — הטיף להתקדם בראש חייליו לתוך מצריים, כאשר המפקדים הכפופים לו מפצלים זרועות לכיתור העיר סואץ, אל הקילומטר ה־101 ולכיבוש הנמל עדאבייה. מפקד נערץ. חייליו של קלמן העריצו אותו על חריצותו, על רגש־האחריות העז שהדריך את מעשיו, עקשנותו, צניעותו, דאגתו האישית לכל אחד מסקודיו, ענוו־תנותו. הדוגמא האישית והסמל שהיווה עבורם — ובייחוד אהבוהו על נועם־הליכותיו.

צניעותו ניכרה הן בהופעתו החיצונית והן בתנאים בהם בחר לבלות את ימי־המילחמה. בעוד שקרובותיהם של מפקדי־אוגדות אחרים, ובעיקר של סגניהם, היו נוחים ומרווחים — בילה קלמן לילות רבים מחוץ לקרוננו, תחת כיפת השמיים, עם חייליו.

אף פעם לא „אני“. ב־29 באוקטובר, לאחר שקבוצת המתנדבים שלנו, בילתה את מרבית זמנה בחלוקת ציוד לחיילים בחזית הדרום, כולל אפריקה, מאז תחילת המילחמה, עלינו לתל־אביב במטרה לאסוף פריטי־ציוד דרשים עבור החיילים. בשובנו דרומה לקחנו עימנו גם את רינה, רעייתו של קלמן, שביקשה להפתיע את בעלה. רינה מגן עבדה, מאז תחילת ה־מילחמה, כמתנדבת בבית־החולים תל־השומר, שם עשתה ימים כלילות בטיפול בפצועים, ומפיהם היתה מלקטת רסיסי־ידיעות על שלומי של בעלה. מן הפצועים למדה גם מתי שהה האלוף מגן בכלוח, מתי הגיע למיתלה — ומתי חצה את הגשר לאפריקה.

רינה אימצה אל ליבה את העיתון ה־יומי, בו הופיעה תמונתו של קלמן. „הוא החבר הכי טוב שיש לי בחיים“. היתה אומרת ומנשקת את התמונה. „את יודעת למה אני כליכך אזהבת אותו?“ אמרה לי, „בגלל שהוא כל־כך צנוע! בחייך לא תפגשי אדם יותר צנוע (המשך בעמוד 22)

אלופים

האלוף שלקח לבב

רק עם מותו

היתגלתה דמותו

של האלוף מגן לציבור

בשעת בוקר מוקדמת ביום הראשון ה־שבוע, צילצל הטלפון במפקדת האוגדה. על הקו היתה רינה מגן, אשתו של מפקד האוגדה, האלוף קלמן מגן. מביתה שב־מעוז־אביב ביקשה לשוחח עם בעלה. „הוא עוד ישן,“ אמר לה נהגו של ה־אלוף.

„או תעיר אותו,“ אמרה לו רינה, „תגיד שאשתו רוצה לדבר איתו.“

היא היתה מודאגת. לילה קודם לכן, כששוחחה שיחה שיגרתיית עם בעלה, סיפר לה כי הוא עייף ואינו הש בטוב.

נהגו צילצל במכשיר הקשר אל קרון השנייה של מפקד האוגדה. לא היתה תשובה. הוא ניגש בעצמו והקיש על הדלת. „המפקד,“ קרא. „אשתך רוצה לדבר איתך...“

רק אחרי שתשובת האלוף בוששה ל־בוא. העז נהגו ונכנס אל הקרון. האלוף מגן היה שרוע מביטו ללא רוח חיים. הוא מת בשנתו משבץ לב.

טכס עצוב. הידיעה עוררה תדהמה בצה"ל ולוא רק בשל העובדה שקלמן מגן, אחד המפקדים הידועים בצבא, היה חסון, בריא וצעיר יחסית (45). כשנדעיה הידית עז בצייבור היא עוררה פליאה. האלוף ששמו הלך לפניו בצה"ל כמעט ולא היה מוכר בצייבור הרחב. הוא היה רחוק מזר־קורי הפירסומת שהאירו ללא הרף אל־פנים אחרים.

כתבת „העולם הזה“, מירה וייני־גרטון, ששחתה במיפקדתו של ה־אלוף מגן במילחמת יום־הכיפורים, כמספרת עז: קלמן מגן האיש: „לא בצורה כזאת רציתי לקבל את דרגת האלוף,“ כתב קלמן מגן לאשתו רינה בואתה שבת שחורה של המילחמה בה מפקד גייסות־השיריון בסיני.

הידיעה על פגיעת הפגז הישיר בריכבו של אלברט ניתקבלה בחדר־המילחמה שבי־חזית סיני ב־13 באוקטובר, בשבוע לאחר פרוץ המילחמה. הבונקר, שידע כבר רינע־משבר, מתיחות וחרדה רבים מאז ה־6 באוקטובר, נאסף צער כבד. פניהם של הקצינים והחיילים, שהיו חרושים כבר קימטי־עייפות ומתה, נפלו עוד יותר. המכה היתה קשה.

היה זה האלוף (מיל.) עזר וייצמן שהת־אושש ראשון. הוא שלח ידו אל כתפו, קרע את דרגות־האלוף מעל כתפתו בתנועה חדה השליכון על השולחן, מול פניו של קלמן מגן.

„קח אותן, הן שלך!“ אמר בקול תקיף. מכתב עצוב. קלמן נשא עניו ה־בהירות מעל השולחן והביט בוויצמן. אצב־עותיו נשלחו אל הדרגות שלפניו ומישו־אותן כמבלי־משים, אך עיניו הביעו ספק. לא. לא כך רצה שיקרה הדבר — לא כתוצאה ישירה ממותו של חברו ומפקדו האהוב, אלברט.

באותו לילה, לקול רעמי הפגזים וה־פצצות שנחתו סביב, כתב מכתב ארוך אל אשתו רינה. בואתו מיכתב השיח בפניה מהירוור־ליבו, וסיפר על האכזריות שבי־מילחמה. על חוסר־הברייה שבמצב הכללי

עומדות וממתנות בנמלים, מצפות עד שיתפנה מקום־איחסון. כל יום המתנה כזה עולה למדינה אלפי דולרים. מזה חודר־שיים שהמדינה משלמת יותר ממיליון דולר תמורת המתנתו של אנזיות עמוסות, ו־דמי־איחסון גבוהים ביותר.

כל זאת, במקום לעשות את הדבר ה־פשוט ביותר: להוריד את מחירי הבשר הקפוא. כשן, כאשר העלתה הממשלה את מחירי הבשר ל־14.5 לירות הקילו לסיטונאי, חישה את המחיר כך שהוא כולל יותר מלירה רווח. אם תוריד הממשלה את ה־מחירים בארבע לירות הקילו, יקנו האנ־שים בשר שמחירו יהיה זול יותר, המחסי־נים יתרוקנו, והממשלה תחסוך את דמי־האיחסון ודמי־המתנה.

היא תרוויח פחות על מכירת הבשר, אבל תוציא פחות על איחסון והמתנה, והעיקר: הצרכנים יוכלו לקנות בשר! חריג־דיא. היבט נוסף: בחודשים ה־אחרונים חלה ירידה גדולה במחירי הבשר הקפוא בעולם. למעשה צריכה עתה ה־ממשלה להוריד את מחירי הבשר בארץ, במקביל לירידת מחירו בעולם. בדיוק כשם שהעלתה את מחירו במקביל להתייקרות בעולם. אבל פקדי משרד המסחר וה־תעשייה אינם עושים זאת, מאחר שלדב־ריהם, טרם הגיעו ארצה מישלוחי בשר במחירים החדשים.

ולמה לא הגיעו? מפני שהמסנים מלאים... ולמה המסנים מלאים? מפני שהמחיר גבוה... ולמה המחיר גבוה? מפני ש...

כך נקלע הצרכן הישראלי, שאינו מסוגל לקנות בשר די צרכו במחירים הנוכחיים, למעגל־קסמים נוסח ח־גדיא, שניכפה עליו ללא כל הגיוון כלכלי.

נשק

עוזים במחנה הסודי

האם משתמשים לוחמי־שירות

באסקיים בנשק ישראלי?

התמונה שפורסמה השבוע בכמה משביר עוני אירופה נראתה שיגרתיית למדי. בי־מחנה־אימונים אי־שם, כך נאמר בכותרת, מתאמנים לוחמי־שירות באסקיים, לק־ראת המאבק המזויין נגד השלטון הספרדי, המדכא את ארצם.

ארץ־הבאסקים, מולדתן של הכומחות השחורות, הידועות באירופה בשם „כובי עים באסקיים“, מחולקת מזה דורות רבים בין ספרד וצרפת. הצעירים בספרד פתחו במאבק מזויין, שבמיסגרתו רצחו לאחרונה את ראש ממשלת ספרד, קאררו בלאנקו, בהתנקשות נועזת ומתוכננת להפליא.

רק המסתכל הישראלי יכול היה לגלות פרט מעניין בואתה תמונה: כמה מאנשי־הגרילה מחזיקים בידיהם תתימקלעים מ־דגם עוזי, עם קת מתקפלת. אין ספק שגם כוחות־הביטחון הספרדיים שמו לב לעובדה זו — ויתעניינו לדעת מה מקורה.

(המשך מעמוד 16) סיעת המערך ייצגו בוועידה ראשי המחל־קות בוועדה המרכזת, מזכירי האיגודים ה־מקצועיים וכמה פוליטורקים מההתיישבות העובדת, הבוסים המיפלגתיים האלה, ש־ראשם ותשומת־ליבם בחשבונות האשׁל־שלהם ומועדי שובם לקיבוצים או לבתים בעיר, לא שמו לב כלל — למשל — לכך שראשי חברת העובדים הגניבו להצעות המשעממות של פרק „משק העובדים“ הצעתי־החלטה, שהיתה מתקבלת בוודאי, על שניו מהפכני במיבנה מוסדות המשק ההסתדרותי.

היה זה נציג סיעת מרי שהזעיק את נציגי מפׁם בוועדה המכינה, והיפנה את תשומת־ליבם לכך שחבריהם המערך מתכוו־נים להרכיב את מוסדות חברת העובדים „על־פי יחסי הכוחות המשקיים“, כלומר, ממנהלי הקונצרנים ההסתדרותיים שכולם, פרט לאחד או שניים, הם חברי הגוש ה־מפאׁי.

מיקרה דומה אירע בפרק „החלטות מדי־ניות“, בהן הכניס חבר הוועדה המרכזת, איש אחדות העבודה נתן אלמולינו, את „מיסמך גיליו“ כהחלטות הוועידה ה־12, ובהן כלל גם „שבועת אימונים“ לממשלה — לכל ממשלה שתוקם. גם כאן היתה זו התערבותו של נציג מרי, שהחזירה את הצעות ההחלטה של הרוב לניסוח מחודש, אחרי שהחלה תסיסה בשורות סיעתו בי־וועדה.

פרק אחרי פרק נכתבו החלטות הוועידה ה־12 בדרך זו, ובשיטה אחידה. אפילו החל־טות מדיניות „אקטואליות“ על הפרדת כוחות וועידת ג׳נבה, שנועדו להתקבל במחצית מארס, נוסחו עוד בסוף ינואר לפי מתכון ממשלתי מוכן מראש.

המשק

ידע הבשרים

מחסני הממשלה

מלאים בשר —

שאינו מגיע לציבור

כמו בסיפורי פוגי — קשה לדעת — אם לבכות או לצחוק בפרשה הבאה: במיסגרת העלאות־המחירים הכלליות האחרונות העלה משרד המיסחר והתע־שייה את מחירי הבשר הקפוא לדרגה כזו, שעתה אין ידה של עקרת־בית ממוצעת משגת לקנות.

התוצאה: מחסני הממשלה התמלאו בי־בשר קפוא שאיש אינו קונה אותו, אך האוניות מוסיפות להביא בשר, לפי חוזים שנחתמו עוד קודם. לממשלה בכל נותרה ברירה אלא לאחסן את הבשר בכל מקום־איחסון פנוי, וכך נאלץ משרד המיסחר והתעשייה לשלם מחירים כפולים ומשׁר־לשים עבור אחסנת הבשר.

אבל מחד המשיך הבשר להגיע, ומאידך הקטינו הצרכנים את קנייתו. להוריד את המחיר! כל שטח האיחסון התמלא. אוניות עמוסות־בשר

ה„עוזים“ בידי הלוחמים הבאסקיים

תניין 7